

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษากลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชายและเปรียบเทียบสัดส่วนกลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทย ระหว่างปีพุทธศักราช 2541-2545 ซึ่งผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏและสรุปผลดังต่อไปนี้

1. เพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยใช้กลวิธีการตอบคำถามที่แตกต่างกัน คือ เมื่อได้รับคำถาม เพศหญิงในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยตอบคำถามด้วยการเห็นด้วย (Agreement) โดยใช้กลวิธีประเภท Appreciation Token มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 58.00 และ 54.10 ตามลำดับ ขณะที่เพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยตอบคำถามด้วยการไม่เห็นด้วยกับคำถาม (Disagreement) โดยใช้กลวิธีการตอบคำถามประเภท No Acknowledgement มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 45.49 และ 48.44 ตามลำดับ
2. สัดส่วนของกลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่ตอบคำถามด้วยการเห็นด้วย (Agreement) และการไม่เห็นด้วย (Disagreement) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สัดส่วนของกลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่ตอบคำถามด้วยการเห็นด้วย (Agreement) การไม่เห็นด้วย (Disagreement) และกลวิธีประเภทอื่น ๆ (Others) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกันกับสัดส่วนของกลวิธีการตอบคำถามของเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและเพศชายในภาพยนตร์ไทย ซึ่งมีการใช้กลวิธีการตอบคำถามแต่ละประเภท แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยมีการเลือกใช้กลวิธีการตอบคำถามที่เพิ่มเติมจากกรอบกลวิธีการตอบคำถามของเฮร์เบิร์ต (Herbert, 1990) ได้แก่ Asking for the Clarification (การขอความชัดเจน), Giving Comment (การแสดงความคิดเห็น) Expressing Feelings (การแสดงความรู้สึก) และ Requesting Other Repayment (การขอสิ่งอื่นตอบแทน) นอกจากนั้นยังพบว่า เพศชายและเพศหญิงในภาพยนตร์อเมริกันใช้กลวิธีการตอบ

คำชมแบบผสม (Compound Response Strategies) ซึ่งเป็นกลวิธีที่รวมกลวิธีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และมีแนวโน้มตอบคำชมด้วยประโยคที่ยาวกว่าเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์ไทย

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อสรุปของผลการศึกษาวិเคราะห์ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า เพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยมีการใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่อได้รับคำชม เพศหญิงในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยตอบคำชมด้วยการเห็นด้วย (Agreement) โดยใช้กลวิธีประเภท Appreciation Token มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 58.00 และ 54.10 ตามลำดับ ขณะที่เพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยตอบคำชมด้วยการไม่เห็นด้วยกับคำชม (Disagreement) โดยใช้กลวิธีการตอบคำชมประเภท No Acknowledgement มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 45.49 และ 48.44 ตามลำดับ นอกจากนี้การเปรียบเทียบกลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายจากภาพยนตร์ทั้งสองประเภทพบว่า สัดส่วนของกลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยที่ตอบคำชมด้วยการเห็นด้วย (Agreement) และการไม่เห็นด้วย (Disagreement) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการที่เพศหญิงและเพศชายทั้งในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยในงานวิจัยนี้เลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางเพศ ผลการวิจัยนี้ยืนยันและสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่นๆ ที่ผ่านมาที่พบว่าเพศของผู้พูดมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้รูปแบบภาษา โครงสร้างภาษา ตลอดจนกลวิธีในการสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งประเด็นความแตกต่างเห็นได้อย่างชัดเจนในงานวิจัยของเฮร์เบิร์ต (Herbert, 1990) ที่ได้สรุปไว้ว่าเพศเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาในวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการตอบคำชม มีผลการวิจัยที่สอดคล้องตรงกันว่า เพศของผู้กล่าวชม (Complimenter's Gender) มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมของผู้ได้รับคำชม โดยที่เฮร์เบิร์ต (Herbert, 1990) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศที่มีผลต่อพฤติกรรมการชม ได้พบว่า ถ้าผู้กล่าวชมเป็นเพศชาย เพศหญิงจะตอบคำชมด้วยการเห็นด้วย (Agreement) มากกว่าคำชมจากเพศหญิงด้วยกัน และเมื่อผู้กล่าวชมเป็นเพศหญิง เพศชายจะเห็นด้วยและแสดงการยอมรับคำชมมากกว่าคำชมจากเพศเดียวกัน ซึ่งข้อสังเกตนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทร์ทรงกลด ศษเสนีย์ (Gajasen, 1994, pp. 8-9) ที่พบว่าการตอบคำชมจะมีความแตกต่างกันมากเมื่อผู้กล่าวชมเป็นเพศชาย โดยผู้ได้

รับคำชมมักจะตอบคำชมด้วยการปฏิเสธ (Rejection) จากข้อสังเกตที่พบดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางเพศที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการเลือกใช้กลวิธีในการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชาย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถกำหนดจำนวนความถี่ของเพศผู้กล่าวชมที่ปรากฏในบทสนทนาที่มีการกล่าวชมและการตอบคำชมของตัวละครเพศหญิงและเพศชายที่ปรากฏในภาพยนตร์แต่ละเรื่องได้ จากการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่า ผู้กล่าวชมและผู้ตอบคำชมมีความถี่ของตัวละครที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวนี้ อาจเป็นสาเหตุให้เพศหญิงทั้งในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แสดงการเห็นด้วย (Agreement) ขณะที่เพศชายทั้งในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แสดงการไม่เห็นด้วย (Disagreement) ซึ่งเป็นกลวิธีที่แตกต่างกัน

2. ความแตกต่างทางเจตคติ (Attitude) ที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวชมและการตอบคำชม อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เพศหญิงและเพศชายมีการใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมา ยืนยันสอดคล้องกันว่าเพศหญิงและเพศชายมีเจตคติต่อการกล่าวชมและการตอบคำชมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงโดยส่วนใหญ่เห็นว่า การกล่าวชมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพของคู่สนทนา (Interlocutors) และเห็นว่า การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อคู่สนทนาจะก่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกันในสังคม รวมทั้งเพศหญิงจะรู้สึกดีเมื่อได้รับคำชม ซึ่งจากการที่เพศหญิงมีเจตคติดังกล่าวนี้ ทำให้เพศหญิงเลือกที่จะใช้กลวิธีในการตอบคำชมที่แสดงการเห็นด้วยเมื่อได้รับคำชม ส่วนเพศชายเห็นว่า การกล่าวชมเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นหรือเป็นการประเมินบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะทำให้คู่สนทนาเกิดการเสียหน้า (Face Threatening) นอกจากนี้ เพศชายมีแนวโน้มในการที่จะสร้างภาพลักษณ์ให้เป็นคนขี้มั่งแฉะและมีความสามารถมากกว่าการทำให้บุคคลอื่นรู้สึกดี รวมทั้งต้องการหลีกเลี่ยงการชมเชยตนเอง (Self-Praise Avoidance) จากเหตุผลดังกล่าวนี้ อาจเป็นเหตุให้เพศชายไม่ให้ความสำคัญต่อสถานการณ์การกล่าวชมและมีแนวโน้มที่จะตอบคำชมด้วยการไม่เห็นด้วย (Herbert, 1990; Eckert & McConnell-Ginet, 2004, p. 154) กล่าวโดยสรุปคือ การที่เพศหญิงและเพศชายมีเจตคติที่แตกต่างกันในเรื่องของการชม อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เพศหญิงและเพศชายเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชมที่แตกต่างกัน

นอกเหนือจากปัจจัยทางเพศและความแตกต่างทางเจตคติดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว ความแตกต่างของกลวิธีการตอบคำชม อาจเนื่องมาจากปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะทำการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการที่คู่สนทนา (Interlocutors) มีสถานภาพทางสังคม (Social Status) อายุ (Age) ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา (Relationship of Interlocutors) อาชีพ (Career) และ

ระดับการศึกษา (Education Level) ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรมของผู้กล่าวชมและผู้ตอบคำชม อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้พบข้อสังเกตว่า เพศหญิงและเพศชายทั้งในภาพยนตร์อเมริกันและภาพยนตร์ไทยมีความถี่ในการยอมรับคำชมจากบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ซึ่งข้อสังเกตที่ปรากฏดังกล่าวให้ผลสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจงจันทร์ทรงกลด ศษ.ดุษฎี (Gajasen, 1994, pp. 7-30) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการตอบคำชมของนักศึกษาอเมริกันและนักศึกษาไทย และพบว่า ทั้งเพศหญิงและเพศชายเลือกใช้กลวิธีที่แสดงการเห็นด้วยเมื่อได้รับคำชมจากบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนในการตอบคำชมของเพศหญิงและเพศชายชาวไทย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นข้อสังเกตที่ว่า เพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์ไทยมีแนวโน้มที่ตอบคำชมด้วยประโยคที่สั้น ๆ และถ้าตอบคำชมด้วยการยอมรับหรือแสดงการเห็นด้วยก็จะตอบคำชมด้วยอวัจนภาษา (Nonverbal) เช่น การยิ้ม (Smiling) และการพยักหน้า (Nodding) เท่านั้น ในขณะที่ เพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์อเมริกันมีแนวโน้มตอบคำชมด้วยประโยคที่ยาวและหลากหลายกลวิธี รวมทั้งมีการใช้กลวิธีการตอบคำชมแบบผสม (Compound Response Strategy) มากกว่าเพศหญิงและเพศชายในภาพยนตร์ไทย ซึ่งข้อสังเกตดังกล่าวที่ปรากฏนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจงจันทร์ทรงกลด ศษ.ดุษฎี (Gajasen, 1994) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกันมีการตอบคำชมที่ยาวและเป็นกลวิธีแบบผสมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวไทย ผลที่ปรากฏนี้อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมของชาวอเมริกันมีการยอมรับคำชมแบบเปิดเผยมากกว่าชาวไทย ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นยืนยันและสอดคล้องกับผลการศึกษาของเอคเคิร์ต และแมคคอนเนล-จินเนต (Eckert & McConnell-Ginet, 2004, p. 152) ที่พบว่า สังคมอเมริกันนิยมตอบคำชมด้วยการเห็นด้วย และอาจจะตอบด้วยการกล่าวขอบคุณต่อคำชมที่ได้รับ และมักจะแสดงความคิดเห็นของตนเพิ่มเติมต่อคำชมที่ได้รับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอน

1. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ของภาษาในเรื่องการตอบคำชมให้ครอบคลุมถึงกลวิธีการตอบคำชมประเภทต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีการฝึกใช้กลวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ที่ศึกษาในการเลือกใช้กลวิธีการตอบคำชม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนทนาระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมมากขึ้น

2. ควรมีการจัดการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่เน้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ
ของปัจจัยที่มีผลต่อการตอบคำถาม ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางสังคม (Social Status) อายุ (Age)
ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา (Relationship of Interlocutor) อาชีพ (Career) และระดับการศึกษา
(Education Level) รวมทั้งรูปแบบการใช้ภาษา (Language Use) ที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธี
การตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อ
การเลือกใช้กลวิธีการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลวิธีการตอบคำถามของเพศหญิงและเพศชายโดยรวมปัจจัยด้าน
ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตอบคำถาม ได้แก่ สถานภาพทางสังคม (Social Status)
อายุ (Age) ความสัมพันธ์ของคู่สนทนา (Relationship of Interlocutor) อาชีพ (Career) และ
ระดับการศึกษา (Education Level) เพื่อศึกษาว่าปัจจัยดังกล่าวนี้จะมีผลต่อการใช้กลวิธี
การคำมอย่างไร

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการตอบคำถามโดยเก็บข้อมูลจริงกับบุคคลจาก
วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และควรเก็บข้อมูลจากสถานการณ์ที่มีการกล่าวชมที่หลากหลายมากขึ้น
และมีการใช้จริงในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ทราบถึงความเหมือนและแตกต่างในการใช้กลวิธี
การตอบคำถามในชีวิตประจำวันของบุคคล ตลอดจนมีความเข้าใจถึงแนวทางการเลือกใช้กลวิธี
การตอบคำถามของบุคคลจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มากขึ้น